

Χαιρετισμός στην τελετή απονομής του βραβείου «Αυτοκράτειρα Θεοφανώ»

Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κατερίνα Σακελλαροπούλου απένειμε, με τον Πρόεδρο της Διοικούσας Επιτροπής του Ιδρύματος Θεοφανώ Σταύρο Ανδρεάδη και τον Πρόεδρο της Συμβουλευτικής Επιτροπής Χέρμαν Φαν Ρομπέι, το βραβείο «Αυτοκράτειρα Θεοφανώ» στον Δρ. Ουγκούρ Σαχίν και στην Δρ. Εζλέμ Τουρετσιί.

Ακολουθεί ο χαιρετισμός της κυρίας Σακελλαροπούλου:

«Είναι για μένα ιδιαίτερη χαρά να απονείμω το βραβείο «Αυτοκράτειρα Θεοφανώ» στον Ουγκούρ Σαχίν και την Εζλέμ Τουρετσιί. Δύο εξαιρετικούς επιστήμονες, ζευγάρι στη ζωή και στην έρευνα, στους οποίους οφείλουμε ένα από τα πλέον αξιόπιστα εμβόλια, προϊόν συνεργασίας της εταιρείας BioNTech στην οποία διευθύνων σύμβουλος είναι ο Ουγκούρ Σαχίν, και της Pfizer. Δύο σπουδαίους ανθρώπους, που μετά τη θριαμβευτική τους επιτυχία έσπευσαν να δηλώσουν ότι τα αποτελέσματα των ερευνών τους ήταν μια νίκη της καινοτομίας, της επιστήμης και της παγκόσμιας συνεργατικής προσπάθειας. Υπογράμμισαν έτσι τη σημασία της ομαδικής εργασίας, της συνέργειας, της σύγκλισης στον κοινό σκοπό, τις απαραίτητες δηλαδή προϋποθέσεις για την ανάπτυξη της επιστήμης, της πιο «ανοικτής» ανθρώπινης δραστηριότητας, αφού διαπνέεται από τις αρχές της καθολικότητας, της αμεροληψίας, της κοινοκτημοσύνης, του οργανωμένου σκεπτικισμού και εστιάζει στην ευημερία του ανθρώπου.

Παιδιά Τούρκων μεταναστών στη Γερμανία, μεγάλωσαν στο δυναμικό πεδίο που δημιούργωσε η διασταύρωση δύο πολιτισμών, ενός μεσογειακού και ενός κεντροευρωπαϊκού και συνεργάστηκαν με έναν Έλληνα από τη Θεσσαλονίκη, τον Άλμπερτ Μπουρλά της Pfizer, στη βάση των κοινών αρχών, αξιών και δεσμεύσεων που

διαπνέουν την επιστημονική έρευνα. Αφοσιωμένοι στη μάχη κατά του καρκίνου, αυτού του «άμορφου και άχρονου αντιπάλου» όπως τον έχει περιγράψει ο πατέρας της σύγχρονης χημειοθεραπείας Σίντνεϊ Φάρμπερ, εργάστηκαν σκληρά για να δημιουργήσουν ένα ερευνητικό εργαστήριο το οποίο θα διερευνούσε πώς θα μπορούσε το ανοσοποιητικό σύστημα να επιτίθεται στα καρκινικά κύτταρα. Κι όταν διαπίστωσαν ότι τα ερευνητικά κονδύλια ήταν δύσκολο να βρεθούν, ξεκίνησαν τη δική τους εταιρεία. Την πρώτη τους εταιρεία, που ιδρύθηκε το 2001, την ονόμασαν Ganymed – όχι από τον γνωστό Έλληνα μυθολογικό ήρωα, αλλά από μια τουρκική έκφραση που σημαίνει περίπου «κάτι που κερδίζεται με σκληρή δουλειά». Το 2008 ιδρύουν, σε συνεργασία με τον Αυστριακό ογκολόγο Κρίστοφ Χούμπερ, την εταιρεία BioNTech και σ' αυτήν ξεκινούν να αναπτύσσουν ανοσοθεραπευτικές μεθόδους για την αντιμετώπιση του καρκίνου, χρησιμοποιώντας γενετικό υλικό mRNA ώστε να εκπαιδεύσουν τον ανθρώπινο οργανισμό να παραγάγει το δικό του αντιγόνο.

Ο Ουγούρ Σαχίν διάβασε για πρώτη φορά για τον Covid-19 στο περιοδικό Lancet την Παρασκευή 24 Ιανουαρίου του 2020 και τη Δευτέρα κάλεσε τους εργαζόμενους στη BioNTech και τους ανακοίνωσε ότι η εταιρεία θα στραφεί στην εξεύρεση εμβολίου κατά του κορωνοϊού. Και μας έφερε σήμερα εδώ που βρισκόμαστε: με ένα ισχυρό όπλο, το πρώτο στη σειρά των ευεργετικών εμβολίων που θα αναπτύσσονταν στη συνέχεια, θωρακίζοντας την ανθρωπότητα απέναντι στη μεγαλύτερη απειλή που της επεφύλασσε ο 21ος αιώνας.

Αφηγήθηκα την ιστορία της διαδρομής του Ουγούρ Σαχίν και της Εζλέμ Τουρετσιί για να τονίσω τα χαρακτηριστικά που τους καθιστούν τόσο αξιέπαινους για την προαγωγή και τη μετάδοση της επιστημονικής γνώσης: ερευνητική αυστηρότητα, αμείλικτη εργασιακή ηθική, συνεχής ετοιμότητα και εγρήγορση, συνδυαστική ευφυΐα, αντοχή, φαντασία, επινοητικότητα, αισιοδοξία και, κυρίως, ανθρωπιστική προοπτική. Μετείχαν με όλες τις δυνάμεις τους στην ξέφρενη κούρσα της επιστήμης εναντίον του κορωνοϊού, και ήρθαν πρώτοι. Ο αγώνας τους φέρνει στον νου μια αναφορά

του ερευνητή ογκολόγου, επιστημονικού συνεργάτη στο Dana Farber Cancer Institute και συγγραφέα Σιντάρτα Μούκερτζι, στο σημαντικό βιβλίο του «Ο αυτοκράτορας όλων των ασθενειών, μια βιογραφία του καρκίνου». Ο συγγραφέας, θέλοντας να απεικονίσει την ταχύτητα με την οποία τρέχουν οι επιστήμονες – μια ταχύτητα ευθέως ανάλογη της αυτοθυσίας και της αφοσίωσής τους – παραπέμπει σε μια φράση από το βιβλίο του Λιούις Κάρολ «Μέσα απ' τον καθρέφτη»: «Αν τρέξουν όσο περισσότερο μπορούν, μένουν εκεί που είναι. Αν θέλουν να πάνε κάπου αλλού, πρέπει να τρέξουν τουλάχιστον δύο φορές πιο γρήγορα». Αυτήν την ταχύτητα επέδειξε το ζεύγος Σαχίν-Τουρεσί. Και συνδυάζοντας ταχύτητα και μεθοδικότητα, γνώση και έμπνευση, μας πρόσφεραν μια απτή απόδειξη για τα θαύματα που μπορεί να κάνει η επιστήμη.

Αυτά ακριβώς τα χαρακτηριστικά τιμάμε σήμερα, απονέμοντάς τους το βραβείο «Αυτοκράτειρα Θεοφανώ». Θεσμός εμπνευσμένος από τη συμβολή της αυτοκράτειρας της Αγίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας Θεοφανώς Σκλήραινας στη διάδοση του βυζαντινού πολιτισμού, υλικού και πνευματικού, στη Σαξονία τον 10 μ.Χ. αιώνα, το βραβείο κατάφερε να γίνει, στα δύο μόλις χρόνια από τη θέσπισή του, ένας πανευρωπαϊκού κύρους και εμβέλειας θεσμός. Φιλοδοξεί να προωθήσει τη συνειδητοποίηση των κοινών αφετηριών της Ανατολικής και της Δυτικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, των ιστορικών αλληλεξαρτήσεων των λαών και των εθνών της Ευρώπης και τη σημασία τους για τη σημερινή ευρωπαϊκή συνεργασία, καθώς και να διευρύνει και να στερεώσει τις σχέσεις της Ευρώπης με τους γειτονικούς της πολιτισμούς. Να δημιουργήσει γέφυρες, να αντισταθεί στις αντιθέσεις, να συμβάλλει στην αλληλοκατανόηση των διαφορετικών λαών και πολιτισμικών χαρακτηριστικών που συνθέτουν το πλούσιο μωσαϊκό της Ευρώπης και των γειτόνων της. Και ταυτόχρονα, αναγνωρίζοντας τον συμβολισμό της ανόδου στον θρόνο της Αγίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, μετά τον θάνατο του συζύγου της, Όθωνα Β', της Θεοφανώς – μιας προσωπικότητας δυναμικής, με ελεύθερο τρόπο σκέψης, με μόρφωση, οξυδέρκεια και διπλωματικότητα, το βραβείο υπογραμμίζει τη σημασία της ισότιμης συμμετοχής της γυναίκας στο κοινωνικό και πολιτικό γίγνεσθαι.

Βραβεύουμε σήμερα έναν σημαντικό άνδρα και μια σημαντική γυναίκα για την ανεκτίμητη προσφορά τους και μαζί μ' αυτούς βραβεύουμε και την επιστημονική ομάδα τους, την οποία ενέπνευσαν και καθοδήγησαν. Βραβεύουμε την πίστη, την αφοσίωση, το πείσμα και το κουράγιο τους. Η παρουσία τους σήμερα εδώ μας διαβεβαιώνει πως η συσσωρευμένη γνώση, η σκληρή δουλειά, η αυταπάρνηση των ερευνητών αποτελούν τη μεγαλύτερη εγγύηση για προστασία από τον Covid-19. Η υποχρέωση προς τη ζωή και την ευημερία των ανθρώπων, που με τόση μεγαλοσύνη έχουν αναλάβει, ακυρώνει τις επιφυλάξεις, τους δισταγμούς, την καχυποψία, τον φόβο, ακόμη και την άρνηση όσων επιμένουν να μην εμβολιάζονται. Η προσφορά τους μας οδηγεί σε ένα μέλλον απαλλαγμένο, επιτέλους, από την αβεβαιότητα της πανδημίας. Τους ευχαριστούμε θερμά γι' αυτό».